

УДК 355.012

Л.А. Ратушнюк, студент
Національний авіаційний університет, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ

Воєнні дії руйнують все на своєму шляху, а особливо довкілля.

Забруднюється повітря під час пожежі, особливо у випадку пожеж на промислових підприємствах, де утворюються не лише кислотні оксиди, а й складні органічні продукти горіння, що володіють канцерогенним потенціалом та пилові частинки. Ці викиди сприяють формуванню кислотних опадів, руйнують озоновий шар, сприяють посиленню проявів кліматичних змін та додаються до їх першопричин у формі парникових газів.

На даний період часу наша вся країна страждає від постійних бомбардувань. Забруднення повітря в містах зростає, з кожною випущеною ракетою. Викиди угарного газу є дуже небезпечні для організму людини, лише перевищення норми на 4% шкодить диханню та визиває легке запаморочення. А при потраплянні в організм певної кількості токсинів чи інших небезпечних сполук, людина взагалі може загинути, навіть не потрапляючи під безпосередній удар.

Ми маємо приклад, що під час війни в 2014 році для України було нанесено удар по екології. Внаслідок воєнних дій на сході України водоканали знаходяться на порозі техногенної та санітарної катастрофи. Не працюють через обстріли насосні станції, що призводить до того, що люди не мають як технічної, так і питної води. Вони використовують поверхневі води, що потребують очищення, адже внаслідок забруднення зокрема і в результаті воєнних дій природні водойми містять в 5 разів більше за норму сульфатів та вдвічі більше нітритів.

Але найбільшої шкоди нанесли вибухи саме в ґрунт. Перш за все це кардинальні зміни рельєфу територій, адже під час воєнних дій утворюється настільки багато воронок, що їх навіть можна побачити на знімках з космосу.

Ситуацію ускладнює і те, що при вибухах вивільняються тони токсичних речовин та уламків. Вони забруднюють ґрунти, деревину, дернину та конструкції. Вибухи пошкоджують структуру ґрунтів і робить їх не придатними для використання. Під час замірів вмісту речовин в ґрунті, було виявлено перевищення норми по кожній речовині, а іноді було виявлено в 2014-2015 такі елементи, яких досі не було в ґрунті. Прогнози для цих земель дуже невтішні адже, рухомі метали будуть мігрувати у харчових ланцюгах, що спричинить негативний вплив на довкілля та здоров'я. А так як важкі метали сотні років не виводяться з довкілля, їх незадовільний вплив на здоров'я людини буде тривалим.

Наша країна ще дуже довго буде відходити від війни як люди так і довкілля. Потрібно терміново приймати рішення щодо екологічного становища в Україні, адже воєнні дії нанесли дуже багато шкоди по всій території країни. Нам слід як відновлювати зруйновану інфраструктуру так і модернізувати її задля мінімізації негативного впливу на природу.

Науковий керівник – Дудар Т. В. д. т. н., проф.